

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

IX. tečaj.

V Gorici, 1889.

4. zvezek.

Advent.

Zopet se bliža advent, čas pokore in tihega, svetega veselja. Advent nas z raznimi pobežnimi navadami katoliške cerkve spominja 4000 let, v katerih so ljudje željno pričakovali obljubljenega Odrešenika sveta. V adventnih nedeljah se opravlja daritev svete maše v vijolični barvi. Ta temna barva nas spominja, da nam je prvi greh zaperl vrata nebeška in da nam jih je mogel odpreti le obljubljeni odrešenik. Po cerkvenih postavah molčijo orglje pri peti maši prvo, drugo in četrto adventno nedeljo; tudi to nas spominja, da je bil pred Kristusovim rojstvom čas žalosti. V vseh štirih adventnih nedeljah se po celem svetu ne sliši glorijske pri sv. maši, razun ako pade praznik brezmadežnega spočetja Marije Device ali cerkvenega patrona na drugo, tretjo ali četrto nedeljo, in kjer se obhajajo zornice tudi v teh nedeljah z dovoljenjem rimskega sedeža. Glorija pomeni veselje; kako bi se mogla peti pesen veselja pred Kristusovim prihodom? Serčnega zdihovanja po Zveličarji nas spominjajo tudi zornice, katerih maša se začne z besedami Izaija preroka: „Rosite ga nebesa od zgoraj in oblaki dežite pravičnega; odpre naj se zemlja in naj rodi Zveličarja.“ (45, 8.) — Naš Zveličar je prišel na svet, nas je odrešil in potem je šel v

nebesa, kjer sedi na desnici Boga Očeta, od ondot bo prišel sodit žive in mertve. Tega drugega Kristusovega prihoda nas spominja sv. cerkev v evangeliji prvo adventno nedeljo in obrača naše misli na drugi svet, v večnost. Ako premišljuje grešnik večnost, na kaj bi mislil, če ne na pokoro? Ravno zato imamo v adventu post vsako sredo in petek, kvaterno soboto, pred božičem in v našem cesarstvu tudi pred praznikom čistega spočetja Marije Device. Ne posti se pa samo v jedi, očisti tudi svoje serce in prenovi se v duhu, da te ne zadenejo Jezusove besede: „Resnično vam povem, ako ne bo obilniša vaša pravica, kaker pismarjev in farizejev (ki so se tudi postili vsak teden), ne pojedete v nebeško kraljestvo.“ Mat. 5, 20.

Advent je tudi čas tihega in svetega veselja. Ako pričakujemo Gospodovo rojstvo kaker judje v starem testamentu, ali nas to ne bo razveselilo? Marija, Mati božja, nam rodi takorekoč vsako leto Jezusa, ni to za nas veliko veselje? Tega veselja nas spominja sveta cerkev v adventnem času z zornicami. Kako veselo hiti staro in mlado k zornicam! Ginjen je človek, ko stopi o zori v razsvetljeno cerkev in ko sliši lepe adventne in vesele Marijine pesni. In ko moliš veseli del rožnega venca, te ne gane in z veseljem ne napolni skrivnost: Kateroga si Devica od sv. Duha spočela? Advent je tedaj za pobožnega kristijana vesel pa tudi ob enem tih čas. Nahajamo mej Slovenci kraje, kjer ves advent ne boš slišal ne žvižganja ne petja. Ta lepa in posnemanja vredna navada se pa zmirom bolj opušča. Udje tretjega reda, skerbite, da jo bo deržala vsaj vaša družina.

Razun zornic imamo v adventu še druge pobožnosti. Tu omenimo le dve, ketere so obdarili papeži z odpustki, namreč: devetdnevnic v čast čistega spočetja Marije Device in pa devetdnevnic v čast Kristusovega rojstva. Gdor skesan in pobožno opravlja pobožnost na čast čistega spočetja Matere božje devet dni pred praznikom njenega, čistega spočetja, ali kederkoli mej letom, prejme za vsak dan devetdnevnic 300 dni odpustka in popolni odpustek mej devetdnevnic ali pa katerikoli dan izmej osem dni po dokončani devetdnevnic. Za popolni odpustek se tirja spoved, obhajilo in molitev po obhajilu za sv. cerkev in papeža *). Za to in sledečo devetdnevnic si molitve lahko sam

*) Pius IX. 5. Jan. 1849.

izbereš, samo da so poterjene od škofa*). To devetdnevnicu lahko opravljaš ali sam ali pa z drugimi skupno v cerkvi.

Ravno teh odpustkov se moreš vdeležiti, ako opravljaš devetdnevnicu na čast Kristusovega rojstva devet dni pred božičem ali pa kederkoli mej letom. Ta devetdnevnicu se opravlja kaker na čast čistega spočetja Matere božje.

H koncu naštejemo še razne odpustke, katerih se morejo vdeležiti v adventu eni ali drugi.

Udom tretjega reda so podeljeni v adventu ti le popolni odpustki: na praznik čistega spočetja Marije Device in na božič obakrat z vesoljno odvezo; keder imajo mesečni shod in enkrat v mesecu, keder je komu drago.

Udje roženkranske bratovščine se morejo vdeležiti popolnega odpustka te dneve: 1. decembra, ker je mesečna nedelja; na praznik čistega spočetja Marije Device, na božič in na zadnjo nedeljo tega meseca. (Beringer, Ablässe pag. 696. Marien-Psalt. 1888). Udje živega rožnega venca imajo popolni odpustek 15. decembra, to je letos tretjo adventno nedeljo, in na božič (Marien-Psalter 1888. Beringer. pag. 709).

Udje škapulirske bratovščine imajo popolni odpustek 8. in 25. decembra; terja se spoved, obhajilo in molitev po navadnem namenu v cerkvi te bratovščine in ako je ni v njih krajih, v domači farni cerkvi. (Beringer pag. 725.)

Udje bratovščine presvetega Serca Jezusovega: popolni odpustek prvi petek ali prvo nedeljo v mesecu, in enkrat keterikoli dan v mesecu; pogodbe so: spoved, obhajilo in molitev po papeževem namenu. (Beringer pag. 669.)

Udom bratovščine vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa je podeljen popolni odpustek: 3. 8. in 27. decembra, ako obišejo svojo farno cerkev in molijo po namenu sv. očeta; tisti dan, ko imajo udje mesečno skupščino, če so pri sv. maši in nauku; ko derži ud mesečno uro; prvi četertek in prvi petek v mesecu in še enkrat keterikoli dan v mesecu. (Beringer pag. 644.)

— A. —

*) S. I. C. 26. Nov. 1876.

Zivljenje svetega Lovrenca Brindiškega.

IV. poglavje.

Vstanovi perve kapucinske samostane po avstrijskih deželah in Češkem; gres cesarsko vojsko na Turka in premaga; spreoberne več krivovercev na Bavarskem.

1. Jako žalostni časi za katoliško cerkev so bili v 16. stoletji po avstrijskih deželah. Hitro kaker blisek se je širila Lutrova krivavera. Temu se tudi ni čuditi, saj je vgajala vsem strastim človeške po grehu prvih starišev spridene natore. Pa Bog nigradar ne zapusti svoje neveste, katoliške cerkve. V najhujši stiski jej pošlje može, ki stavijo takim krivim veram močan jez. V 15. stoletji si je bila izbrala božja previdnost Janeza Kapistrana za svoje orodje, v 16. stoletji pa Lovrenca Brindiškega. Oba sta bila sinova sv. očeta Frančiška. Koliko samostanov je po raznih avstrijskih deželah vstanovil Janez Kapistran, je znano bravcem našega časopisa. V tem poglavji pa hočem ob kratkem opisati, koliko dobrega je storil za naše dežele sv. Lovrenec Brindiški.

Vže obstoječi redovi niso zadostovali za boj proti razširja-jočemu se luteranstvu; nastopila sta dva nova redova, je z uiti in kapucini. Kapucinski red so jeli spoznavati škofje in poslanci katoliških knezev na Tridentinskem cerkvenem zboru. Nasledek je bil, da je avstrijski nadvojvoda Ferdinand sezidal kapucinom leta 1593 v Inomostu prvi samostan. Predstojnik mu je bil provincijalj beneške pokrajine p. Janez iz Benedek kot generaljni komisarij. Njegov naslednik je bil sv. Lovrenec, keterega so leta 1594 v Benetkah izvolili za provincijalja. — Drugi samostan je vstanovil v Solnogradu nadškof solnograški Voljf Ditrh leta 1596. Bavarski vojvoda Maksimilijan je pa leta 1600 v Monakovo na Bavarskem poklical perve kapucine.

Ker je za tega časa slovel Lovrenec Brindiški, prosil je nadvojvoda avstrijski poznejši rimsko nemški cesar Ferdinand II. papeža Klementa VIII., naj mu pošlje častitljivega moža z nekoliko tovariši, da vstanovi v Gradcu in po družih krajih nje-govih dežel samostane. Tej prošnji je papež rad vstregel; zato

je na papeževo povelje generaljni kapitelj poslal Lovrenca na Avstrijsko. Nadvojvoda Ferdinand je preprijazno sprejel svete-
ga moža v Gradcu, odkazal mu prostor, kjer naj sezida samo-
stan, in preskerbel vse potrebno. S tem je leta 1600 postavil
Lovrenec Brindiški temelj kapucinski štajersko-ilirski provinciji,
ketero so vladali do leta 1619. generaljni komisarji, tega leta
pa je dobila svojega provincijalja. Lovrenec jo je vladal kot
generaljni komisarij od leta 1600—1608. Od svojega pričetka
do današnje dobe je imela 93 provincijaljev. Novi redovniki so
si stavili hitro samostane po raznih mestih na Štajerskem, Ko-
roškem, Kranjskem i. t. d., tako v Celji l. 1615., pri sv. Križi
na Ipavskem 1643., v Kerškem l. 1640., v Celovci 1649., Novem
Mestu l. 1672., Loki 1707. leta in po družih mestih na Kranj-
skem. Do časa cesarja Jožefa II. je štela ta pokrajina 23 sa-
mostanov. Ob tem času in pa za časa francoskih vojskâ je bilo
zatertih več samostanov. Dandanašnji jih ima provincija še 13,
in sicer 7 na Štajerskem, 6 pa po drugih slovenskih deželah.

2. Tudi cesar Rudoljf II. je slišal o gorečnosti kapucinskega
reda, ki je bil vže jako razširjen po Laškem in Francoskem.
Zato je terdno sklenil, da hoče te redovnike tudi na Češko po-
klicati, da bodo delali proti krivovercem. — Pred kratkim je
bilo stopilo več laških knezov in vojvoda žojéski (Joyeuse) v ta
red; ti možje so se zdaj bolj odlikovali sè svojimi čednostmi,
kaker poprej sè svojim imenom. Tudi papež je red odlikoval. P.
Anzeljm iz Monopolija je skozi devet let pridigoval s pravo
apostoljsko zgovornostjo na naj slavniši pridižnici sveta, pred
papežem in kardinali v Vatikanu. Potem je postal sam kardi-
nalj; in sv. zbor je bil vesel, da je imel v svoji sredi moža, ki
je bil na čast temu častitljivemu zboru.

Cesar Rudoljf II. je po svojem poslanci pri apostoljski stoli-
ci zvedel o zaslugah kapucinskega reda; zato je prosil sv. oče-
ta, naj pošlje nekaj redovnikov na Češko, da postane tudi ta
dežela deležna dobrot, ketere druge deržave vže zdavnaj vživajo.
Njegovo upanje ga ni goljufalo.

Papež Klement VIII. je bil zelo vesel te prošnje in jo ra-
zodene generalju reda. Generalj je spoznal ko naj sposobnišega
patra Lovrenca za ta misijon. Ta predlog je bil všeč tudi pa-
pežu; saj je dobro poznal Lovrenčeve zmožnosti in čednosti.
Precej je velel spisati pismo, s katerim je imenoval p. Lovrenca
za apostoljskega komisarija za Češko.

Cesar je bil zelo vesel, ko je zvedel, da se mu je spolnila želja, ne tako pa apostoljski komisar sam. Zelo se je prestrašil, ko je slišal, kako službo in delo so mu naložili. Ni se vstrašil terpljenja in nevarnosti dolge in težavne poti. Tudi se ni bal preganjanja od strani krivovercev, katero je sprevidel; saj bi se bil imel za neizrečeno srečnega, ke bi bil mogel za Jezusa svojo kri preliti. Kar mu je delalo strah in žalost, to so bile časti in odlikovanja, ki so bile neizogibno združene s to novo častno službo.

Ker mu pa ni bilo dano na zbiranje, padel je sv. očetu k nogam in ga prosil blagoslova za delo, katero so mu naložili. Namestnik Kristusov mu z veseljem podeli svoj apostoljski blagoslov, saj mu je bilo samemu mnogo na tem, da se pričeto delo povoljno zverši. Potem si je zvolil nekoliko tovarišev izmed svojih sobratov. S temi zapusti Rim; drugi so se mu še na poti pridružili.

P. Lovrenec je za to delo vzel sè seboj trinajst sotrudnikov, in sicer enajst mašnikov in dva brata. Vsi so bili izverstni redovniki, mej katerimi je vladala popolna edinost in odkritoserčna ljubezen. Mašnike je navdajala taka gorečnost, kaker Lovrenca; tudi so se odlikovali po učenosti, nadarjenosti in apostoljski gorečnosti. Bratje pa so skušali posnemati častitljivega brata Feliksa iz Kantalicije, ki je bil vmerl pred nekaj leti v slovesu svetosti, in ki je bil pozneje mej svetnike prištet. Ponižni, pobožni in delavni so bili, kaker ta svetnik.

Ko je bila vsa družba zbrana, so se odpravili prek Tiroljske na Dunaj. Povsod so jim stavili zapreke in nevarnosti; zakaj pekel je hotel zabraniti to podvzetje za katoliško vero. Pa vsa zasramovanja in žaljenja krivovercev so prenašali z nepremagljivo ponižnostjo. Dà, Lovrencu so bila taka zasramovanja še všeč, če so se tikala le njegove osebe; saj se je veselil z apostelnom, če je bil vreden za Jezusovo ime preganjanje in zaničevanje terpeti. Bridka žalost pa je presunila njegovo serce in je splamtelo v sveti jezi, če so ti napadi in zasramovanja zadevali sveto vero. Taka zaničevanja je pogostokrat kaznoval po čudežnem načinu, kaker bomo pozneje videli.

Po jako težavnem popotovanji je Lovrenec sè svojimi tovariši srečno dospel meseca avgusta na Dunaj. Cesarjev brat, nadvojvoda Matija, ki je navadno bival na Dunaji, je bil ravno na Ogorskem, da odbije napad Turkov. Lovrenec je bil prisil-

ljen na Dunaji dotlej ostati, da se verne. Povsod so sprejeli kerdelce misijonarjev prav spoštljivo. Jezuiti in konventuali so si šteli v čast, ke bi jih imeli pod streho. Tudi drugi imenitni možje so jim ponujali svoje hiše v prebivališča. Pa Lovrencu je bila najbolj vseč neka stara hiša v predmestji sv. Ulriha, češ, tukaj bo mogel se svojimi tovariši ne moten živeti v molitvi, premišljevanji in zatajevanji. V tem napol razpalem poslopji so prebivali dva meseca; v tem času se je namreč nadvojvoda Matija vernil na Dunaj.

Nadvojvoda je preprijazno sprejel redovnike in jih odlikoval, kaker je le vedel in znal; tudi jih je preskerbel sè vsem potrebnim. In le s to pogojo je privolil Lovrencu dalje popotovati, če pusti na Dunaji šest svojih tovarišev in vstanovi tukaj samostan. Lovrenec rad vstreže vojvodovi želji, in odrine z drugimi brati proti Pragi. Nadškof tega mesta je vže zdavnaj zahteval, da se v mestu naselijo kapucini. Tudi je cesarju vedno hvalil zasluge tega reda in bil glavni vzrok, da jih je poslal papež na Češko.

Ker je po okolici razsajala kužna bolezen, je bil šel cesar sè vsem svojim dvorom na neki grad. Lovrenec se je tam predstavil cesarju, ki ga je prav prijazno sprejel. Rudolfj mu je ponudil vse potrebno, da vstanovi samostan; tudi mu je prepustil, naj si kraj sam izbere, ne izvzemši tudi cesarskih vertov in gajev.

Ta cesarjeva naklonjenost je Lovrenca zelo genila; ves vesel se je vernil v Prago. Tukaj je šel precej na delo. Mej tem pa je na škofovo posredovanje sè svojimi tovariši stanoval v neki hiši, katero je bil nadškof sezidal ono stran mosta, ki derži čez Voltavo. Binkoštni pondeljek je položil nadškof temeljni kamen in blagoslovil križ, keterega imajo kapucini navado postaviti pred samostanskim vhodom. Vse to se je zgodilo nad vse slovesno, kar je katoličane navdajalo z veseljem, pa tudi vzbudilo nejevoljo in jezo krivovercev. Od tega trenutka se napeli vse žile, da bi preganjali sramotili in zaničevali apostoljske može, ketere so spoznali za nevarne nasprotnike. Ker cesarja ni bilo v mestu, so bili tem prederznejši in se poslužili tudi sile. Nekega dne je napala cela tropa krivovercev mirno gredoče redovnike na mostu s koljmi. Skoraj gotovo bi jih bila tudi pobila, ke bi jim ne bili ob pravem času prihiteli na pomoč oboroženi prijatelji. Ko rešitelji p. Lovrenca vzdignejo in polni

sočutja vprašajo, če je ranjen, odgovori jim smeje, da se mu ni nič hudega zgodilo; sicer pa je njegovo največje veselje, če more kaj terpeti iz ljubezni do Boga.

Cesar, vernivši se nazaj v stolno mesto, je precej pregledal sam prostor, kjer so ravno pričeli zidati samostan. Velel je, naj mu predstavijo še druge redovnike, katerih še ne pozna. Vsem je zagotavljal svojo naklonjenost in prijaznost.

Na enkrat se polasti cesarja huda otožnost, ketere mu niso mogli nič več pregnati. Sam sè seboj nezadovoljen, ogibal se je ljudi in zaperl se v temno izbo. Tudi najbolj zaupljivih dvornikov ni hotel več pri sebi imeti. Od dne do dne je bilo slabije; ni imel miru ne po dnevi, ne po noči. Vsi so mu bili sumljivi. Le pl. Dietrichstein je vžival še popolno cesarjevo zaupanje. Od začetka je bil ta dvornik ponosen na to; ali kmalu je spoznal, da ne bo mogel dolgo vzderžati; zakaj vedno je moral biti pri cesarji. Če ga je pustil le en trenotek, vpil in klical je cesar po svoji edini pomoči, po svojem dvorniku Dietrichsteinu. Slednjič sklene poklicati patra Lovrenca, cesarja pa pregovoriti, da se priporoči molitvi tega pobožnega božjega služabnika. Hitro pošljejo po Lovrenca na Dunaj, kamer ga je bil poklical nadvojvoda, da sam vpravna neketere zadeve glede novega samostana. Tudi nadvojvoda Ferdinand je prosil komisarja, naj pošlje nekaj redovnikov v Gradec, da tudi tukaj vstanovi samostan, kaker je bilo vže omenjeno. Ta trenotek ni mogel vstreči tej želji, marveč je hitel v Prago, kjer so ga željno pričakovali.

Precej naznanijo cesarju, da je prišel p. Lovrenec, pa Rudolf ga ni hotel videti in pred se pustiti. Marveč je na glas kričal in terdil, kapucini so prišli v njegovo deržavo le za to, da so mu vzeli mir in napravili žalost.

Jako je žalilo tako cesarjevo govorjenje Dietrichsteina, ki je bil iz serca vdan katoliški veri, cesarju in kapucinom. Bolj po volji pa je bilo to neketerim drugim dvornikom, ki so bili priseženi sovražniki nauka in življenja, ki so ga učili Lovrenec in njegovi tovariši. Poslužili so se vseh pripomočkov, da bi našuntali cesarja proti kapucinom. Nobeno obrekovanje, nobeno sumnjičenje jim ni bilo preostudno, da se ga ne bi bili poslužili v svoj namen. Hoteli so na vsak način doseči, da cesar prežene kapucine.

Lovrenec je vedel vse to, vender ni zgubil serčnosti; mar-

več je opominjal svoje brate: „Ljubi bratje, pripravljeni moramo biti na hud boj. Pekel se je zarotil proti nam. Pa zaupajmo na onega, ki ima serca kraljev v svoji roki in jih vlada po svoji volji. On se bo bojeval za nas!“

Nevarnost je bila res velika. Krivoverci, proti katerih zmotam se je Lovrenec nevtrudljivo bojeval, zbrali so si za pomočnika znanega zvezdoslovca Tiho-Braheja. Ko je namreč zgubil zaupanje Danskega kralja, umel si je ta mož pridobiti cesarjevo zaupanje. Znal pa je ta danski zvezdogled smešiti vse, če tudi sam kaj tacega ni mogel prenašati. Ta njegova lastnost, ki mu je na Danskem in Holandskem, kamer je šel, ko je bil zapal v kraljevo nemilost, nakopala veliko sovražnikov, pridobila mu je v Pragi posebno mej krivoverci mnogo priverženec. Menili so, da so v njem našli izverstnega zaveznika proti kapucinom. Služil jim je za orodje, da bi cesarja vedno bolj našantali proti vbogim redovnikom. Posluževal se je svojega navadnega orožja, ki ga je umel dobro rabiti, zasmehovanja in dovtipa. Pa prvi poskusi se mu pri cesarji niso posrečili. Ko je zvezdogled spoznal, da z dovtipi na redovnike nič ne opravi, zbral si je drugi pripomoček, ki je bil cesarjevemu stanju bolj primeren; skušal je sè strahom nanj vplivati.

Rudolf je bil zelo vdan astrologiji, to je vraži, da se morejo iz zvezd prihodnje reči prerokovati. To je zvezdogled obernil v svoj prid. Da si pridobi popolno cesarjevo zaupanje, prerokoval mu je po stanji zvezd razne prihodnje reči, zadevajoče cesarja in cesarstvo. Prekanjeno je terdil, da stanje zvezd naznanja cesarstvu veliko nevarnost, ki pa se more odverniti le s tem, da se odpravijo ptuji redovniki iz dežele. Z vednim takim prerokovanjem je cesarja res pregovoril, da je sklenil pregnati redovnike, ketere je bil sam poklical in je še pred kratkim tolikanj hrepenil po njih.

Krivoverci so bili popolnoma srečni, ko so videli ta vspeh; zato so obsipali zvezdogleda s hvalo in prilizovanjem. Cesar je vsaki dan opomnil nadškofa in kancljarja, da bi mu bilo zelo všeč, ke bi kapucini zapustili deželo. Pa oba sta odlašala, da ne bi napravila cesarju težke vesti, in da ne bi zgubil v Rimu dobrega imena.

Proti temu odlašanju ni mogel nihče oporekati, ker je cesar izrekel le željo, ne pa vkaza. Vender pa so krivoverci dosegli toliko, da je nadškof dobil cesarjevo povelje, naj prepove kapu-

cinom pridigovati. Rudolf bi bil pač lahko sprevidel, da je bila gorečnost edina pregreha teh redovnikov. Pa zaslepljen in nasuntan po svojem zvezdogledu je zapovedal nadškofu pod kaznijo pregnanstva vzeti kapucinom vse pravice. Častitljivi nadškof, ki je dobro znal, kako blagonosno delujejo v spovednici in na pridiznici, ni odlašal niti enega trenutka. Šel je sam v pregnanstvo, p. Lovrencu pa je vzkazal, naj še na dalje kaker do zdaj dela za zveličanje duš, in varuje izročeno mu čredo strupa krivoverstva.

Ravno v tem času se je sešel državni zbor. Vse je kazalo prav vgodno za krivoverce. Nadškof je bil v pregnanstvu, cesar zapeljan, baron Dietrichstein je bil zgubil skoraj vso veljavo. Vse to je obetalo popolno zmago krivovercem. Poslužili so se raznih spletek, zvijač in obrekovanja, da bi dobili od cesarja pismo, ki bi velelo kapucine pregnati. Tako pismo so bili vže sestavili in v zboru prebrali, manjkalo je le še cesarjevega podpisa. Pa o tem ni hotel cesar ničesar slišati.

Zvezdogled se je kar penil od jeze; te zapreke so ga še bolj razdražile in jel se je novih zvijač posluževati, da prežene redovnike. In res, kriverci niso mogli tega dela zročiti spretnejšim rokam. Jel je najostudnejša obrekovanja trositi o kapucinih in sè svojo zgovornostjo je umel laž in obrekovanje za golo resnico razglašati. Jel je namreč vraževernemu cesarju pripovedovati, duhovi, s katerimi je v zvezi, so mu razodeli, da namerjavajo ptuji redovniki cesarja vmoriti. Cesar je tem bedarijam res verjel; in to je njegovo bolno domišljijo še bolj razburilo. Ker pa je bil vedno neodločljiv in omahljiv, tudi to peklenško obrekovanje ni doseglo svojega namena. Naj se kapucini preženo iz deželo, to je ostalo še vedno le njegova želja, ki se lahko dolgo še ne spolni.

Katoličani, ki so po vseh deželah naj zvestejši podložni, so ob tej priliki dajali zopet nove dokaze ljubezni in vdanosti do svojega kneza. Vsi poterti so bili zavoljo cesarjeve bolezn; zdelo se je, da za njegovo otožnost ni več zdravila, in ker so tudi njegove telesne moči od dne do dne bolj pojemale, bali so se tudi za njegovo življenje.

Neketeri mašniki, ki so sicer zelo spoštovali redovnike in jih tudi želeli na vsaki način v deželi, so bili prvi, ki so jim svetovali, naj zapuste za nekaj časa deželo, češ, cesarjevo zdravje zahteva to. P. Lovrencu je bilo to precej všeč, zato se po-

svetuje se svojimi tovariši. Sklenili so, da prihodnji pondeljek zapuste mesto in deželo. Vender pa se mu je zdelo primerno, da se pred odhodom poslovi od zvestih vernih in jim za slovo pove kaj tolažljivega in spodbudljivega. Zato je šel v nedeljo na pridižnico kaker po navadi ter je govoril z navadno navdušenostjo, zgovornostjo in hladnokernostjo. Opomnil je svoje poslušavce vseh resnic in nauk, ketere jim je dozdej razlagal, in jih opominjal, naj tudi žive po njih. Ko je mej poslušavci videl skoraj vse dvornike in mej njimi tudi več svojih nasprotnikov, — zbrali so se bili vsi imenitni iz mesta, — je to priliko hotel porabiti, da spregovori nekaj besed v obrambo svojih bratov. „Vem,“ je rekel, „da je cesarju žal, ker nas je poklical, da bi v njegovi državi zidali samostane; zakaj vsaki dan govori kateremu iz mej vas, naj bi zapustili dežele, ketere so mu podložne. Dobrotljivost, s katero nas obsipljete, od kar smo k vam prišli, in pa ljubezen, ki jo imate do nas, ste vas zaderževali, da do te ure niste spolnili cesarjeve volje, ali bolje rečeno želje. Bridko dé vašemu sercu spolniti željo, ki je nasprotna ljubezni, ki jo imate do nas. Pač vam je znano, da nismo sami želeli tukaj se naseliti. Prišli smo sem na pepeževo povelje, ker je sam cesar prošil, naj nas pošlje sem. On sam nam je ob našem prihodu skazoval najlepše dokaze svoje naklonjenosti. Spoznati pa moramo, in verjeli ter poterdili nam boste tudi vi, da nismo storili ničesar, kar bi nas bilo moglo pripraviti ob njegovo naklonjenost. Le drugi so ga premotili s hudobnim obrekovanjem. Pa naj si bo, kaker hoče, znano vam je, da mu ni več všeč naša navzočnost. Ni odločno zapovedal, naj zapustimo deželo, — kar bi bili v onem trenutku storili; pa dovolj nam je vedeti, da mu nismo več všeč; jutri odrinemo nazaj proti Rimu. Prišli smo s križem in palico v roci; to je pa tudi vse, kar bomo zopet vzeli sè seboj. Zahvalimo se vam za vse dobre, ketere smo iz vaših rok prejeli. Vedno hočemo Boga prositi, da vam jih sè svojim blagoslovom poverne stotero. Ke bi nam ne bilo dovoljeno, da pred odhodom še govorimo s cesarjem, prosim vas, blagovolite mu sporočiti, da bomo brez prenehanja Boga prosili, naj razlije v obilni meri svoj blagoslov nad njega in njegove dežele.“ — Po teh besedah je glasan jok poslušavcev vstavil govornika, da ni mogel več govoriti. Sè svojim križem blagoslovi poslušavce, in gre s pridižnice, da pripravi vse potrebno za odhod.

Vsi poslušavci so žalostno in zamišljeno zapustili cerkev. Ker se je bližala ura obeda na cesarskem dvoru, so šli dvorniki iz cerkve naravnost v grad. Nekdaj je Bog rešil Mardoheja in njegovo ljudstvo, ker kralj Asver ni mogel spati, zdaj pa se je poslužil žalosti dvornikov, da apostoljski komisarij in njegovi tovariši niso odešli. Ko cesar zapazi, da so vsi dvorniki neka-ko žalostni in tihi, hoče zvedeti vzrok. Eden dvornikov reče, da so bili pri pridigi p. Lovrenca. Vsi so bili do solz ginjeni. Sè zgovorno besedo jim je razlagal resnice sv. vere, poslovil sè od poslušavcev, ker hoče jutri s tovariši verniti se nazaj v Rim, da ne bi sè svojo in tovarišev navzočnostjo žalil vladarja, za čiger blager in srečo so pripravljene žrtvovati tudi svoje življenje.

Cesar, ko to sliši, vmolkne za trenotek. Vse je molče pričakovalo, kaj bo. Nazadnje pravi cesar: „Papežev komisarij, kapucin Lovrenec je pravi apostelj, je svet mož. Ne sme iti nazaj. Mogočnejši vladar, kaker sem sam, mi veli, da ga ne smem pustiti!“

Ta nepričakovan odgovor cesarjev je v navzočih zbudil različna čutila; katoličani so bili veseli, krivoverci pa poparjeni. V enem trenotku so splavale vse njih nade po vodi. Zlasti je zvezdogled Tiho-Brahe škripal sè zobmi. Imel je vže za dognano stvar, da bodo morali kapucini iz dežele. Tudi se je pri somišljenikih hvalil, kako lahko je to dosegel. Tako ošabno se je oziral na ponižnega p. Lovrenca, kaker nekedar Golijat na pastirčka Davida. Pa se je strašno spekal.

Kmalu potem je vmerl vsled hude, neozdravljive bolezni, ki mu je delala strašne bolečine. Vsi so spoznali v tem kaznujočo roko božjo. Tudi cesar je bil tega mnenja, če tudi ni očitno povedal. Pa naj si bo, kaker hoče! Rudolff je poklical Lovrenca in tovariše k sebi in jih prav ljubeznjivo sprejel. Na svoje stroške je sezidal v Pragi samostan. Tudi nadškofa je hitro poklical iz pregnanstva nazaj. Ob enem je velel sezidati drugi samostan na Dunaji in tretjega v Gradci. Iz teh treh samostanov, ketere je vstanovil sv. Lovrenec so postale tri provincije: avstrijska, češka in štajerska, o kateri sem v začetku ko bolj znani več omenil.

3. Mej tem je Mahomed III. zasedel tron suljtanov v Carigradu. Da si prestol vterdi, velel je svojih eden in dvajset bratov zadaviti in deset žen svojega očeta vreči v morje, ker se je

še bal naslednikov. Ko je s temi hudobijami svoj prestol zavaroval pred domačimi sovražniki, obernil je svoje sovraštvo proti kerščanstvu po zgledu svojih prednikov. Hotel je kerščansko vero zatreti, kar je namerjavalo vže pred njim več suljtanov. Zbral je veliko armado, s katero je hotel podjarmiti Ogersko. Tudi cesar Rudoljf se je pripravljajal za boj. Ker pa je pretiia nevarnost vsemu rimsko-nemškemu cesarstvu, sklenil je prositi tudi volilne kneze, naj mu prihite sè svojo vojsko na pomoč.

Za ta važni posel je Rudoljf zbral p. Lovrenca, ker je bil prepričan, da je najsposobnejši mož. To pa tem bolj ker mu je bila mar le korist sv. vere. Če kedo, bo gotovo on pregovoril volilne kneze, da skupno zgrabijo za orožje proti zakletemu skupnemu sovražniku kerščanstva. In res je dosegel najboljši vspeh. Volilni knezi so jeli hitro zbirati zahtevano armado. Ob tej priliki je bavarski vojvoda Maksimilijan spoznal našega svetnika, ga jel visoko čislati in sklenil ž njim prijateljstvo, ki je postajalo od dne do dne terdnejše.

Cesarjev brat nadvojvoda Matija je bil imenovan ze verhovnega poveljnika armadi. Dobro je vedel, da mu bo Bog dal zmago nad nejevernikom, če bo imel velikega služabnika božjega pri sebi; zato je storil vse, da bi ga pregovoril, naj se vdeleži vojske. Tudi drugi generali so združili svoje prošnje z nadvojvodovo. Papežev poslanec je te želje naznanil papežu in sv. oče je zapovedal p. Lovrencu, naj spremi cesarsko armado na Ogersko. Tudi ga je pooblastil, naj za enak namen odloči še tovariše, ketere spozna za naj bolj sposobne. Lovrenec je slušal papeža, kaker bi mu Jezus sam zapovedal, in je šel s tremi tovariši na Ogersko k cesarski armadi. Njegov prihod je kerščansko vojsko navdal z novo serčnostjo. Armada je brojila 18.000 mož; turška pa nad 80.000. Zato je jelo poveljnikom kaker vojakom serce vpadati. Vže so sklenili, da je bolje vmekniti se sovražniku, kaker pa pričeti boj, v katerem bodo gotovo premagani. Sv. redovnik pa, ves goreč za vero in domovino, je tako navdušeno govoril vojakom in jim s toliko gotovostjo obljubil zmago, da so enoglasno sklenili pričeti boj, če tudi je sovražnika štirikrat več. Da bi bil pa Bog ž njimi in blagoslovil njih orožje, je zavkazal Lovrenec, naj se vojaki sè skupno molitvijo, postom in s prejemom sv. zakramentov pripravijo za boj, in tako vredni postanejo božje pomoči. Vedel je, da mir, ki izvira iz čiste vesti, daje veči pogum, kaker hrepenenje po časti

in slavi. Zato je rekel neki star, pobožen vojak, da ni nigdar v bitvi bolj spolnil svoje dolžnosti, kaker takrat, keder si je bil svesti, da ima čisto vest.

P. Lovrenec, ki je dal vsem lep zgled za dobro pripravo na boj, hotel je biti tudi v boji vsem zgled serčnosti. Protin, ki ga je vže več časa močil, delal mu je tolike bolečine, da ni mogel peš hoditi. Nadvojvoda mu je dal toraj konja v porabo; tako je jezdil naš kapucin na čelu armade, deržeč v roki edino svoje orožje, — sv. križ, s katerim je blagoslavljal vojake.

Turki so bili še toliko bolj razkačeni, ker so zgubili Belgrad. Z 80000 mož so se pomikali proti cesarski armadi, ki je štela komaj 18.000 brambovcev. Da bi bila vojska varna turškega napada od zadaj, velel je vojvoda postaviti šotore ob vznožji pogorja. Pa se je zmotil. Po noči so Turki hitro naprej derli in z dnevnim svitom zasedli vse verhunce. Tako je bila cesarska vojska od dveh strani okrožena od sovražnika. Nadvojvoda je sklical vojni svet, da di se posvetovali, kaj je storiti. Tudi Lovrenca so povabili k posvetovanju. Večina generaljev se je odločila, naj sovražnika nikar ne napadejo. Tudi najpogumnejši so se bali svetovati kaj odločnega. Pobožni kapucin pa jim je na novo oživil serčnost; zagotovil jim je popolno zmago in zahteval, da puste njega armadi na čelo. Njegovo zaupanje, ki je izviralo iz žive vere, razširilo se je tudi mej brambovce. Cesarska armada napade turka; od začetka so turki odbili vsaki napad; bojevali so se ž njim lastno ljutostjo; pa kmalu se prične obračati zmaga na stran cesarske armade, ki je zapodila sovražnika v beg po vsi bojni čerti. Nad 30.000 Turkov je obležalo na bojišči, ki je ostalo z bogatim plenom v v rokah kerščanske vojske. Ravno tako so cesarski obderžali Belgrad, keterega so se hoteli Turki polastiti.

V tej bitvi dné 11. oktobra 1601 in pa dné 14. istega meseca so videli kroglje padati na Lovrenca, kaker bi šla toča; pa ga nobena ni poškodovala ali ranila. Turki, so menili, da je čarovnik, ki je prišel, da jih vniči. Mej bojem ga je njegov konj zanesel mej trumo turških vojakov. Eden Turkov zavihtí sabljo, da bi mu odsekal glavo; pa božja roka je čula nad njim; poznala se mu je le neznatna rana. Ko poveljnika Rosburg in Altain zapazita nevarnost, v kateri je Lovrenec, hitita mu se svojimi na pomoč in velita, naj gre nazaj, zakaj tu ni na svo-

jem mestu. „Motita se,“ reče na to, „ravno tukaj sem na pravem mestu! Le naprej, le naprej! Zmaga je naša!“

Te besede so bile, kakor strela iz jasnega za Turka; s hitrim begom so se hoteli rešiti; pa večino so posekali brambovci, ki so podili bežeče Turke. To zmago je Bog podelil kerščanski vojski prav po čudeži. Vojvoda Mercoeur je pripoznal, da je Lovrenec sam toliko pripomogel k zmagi, kakor vsi drugi skupaj; in da se imajo za to zmago zahvaliti razun Bogu in Mariji le p. Lovrencu.

(Ta dogodek iz njegovega življenja je bil znan tudi tistim, ki so imeli za 1. dan junija 1783. opraviti Vatikansko baziliko. Tisti dan je bil namreč odločen, da se razglasi za zveličanega. Nad glavnimi vrati je visela slika, ki je predstavljala ta dogodek. Naslikal jo je brat Feliks iz Sambuke. Imela je ta-le napis:

Beatus . Laurentius . a . Brundusio
Angustis . Gentis . Austriacae . Rebus
Hostes . Christiani . Nominis
Erecta . Cruce . Deterret .

Po naše: ko je bila Avstrija v veliki stiski, premaga zveličani Lovrenec Brindiški s križem v roci sovražnike kerščanstva.)

4. Nekaj časa potem je popotoval naš svetnik po Bavarskem in prehitela ga je noč. Prisiljen je bil prenočiti v neki gostilni. Priprosta in vbožna obleka, kakor tudi precej velik križ, z vloženimi ostanki svetnikov, ki ga je nosil na persih, je luteranske goste pripravilo, da so se jeli norčevati. In tako prederzni so bili, da so najhujša bogokletstva izrekovali proti znamenju našega odrešenja. Dolgo časa se sveti Lovrenec ni zmenil za zaničevanje in posmehovanje; le prav ljubeznjivo jih je posvaril. Ali lepa beseda ni našla lepega mesta. Zasramovanje vbogega redovnika je bilo vedno hujše. Celo neketerim luteranskim gostom ni bilo to všeč; zato reče negdo naj zlobnejšemu: „Pusti pobožnega moža pri miru. Saj je tisti, ki je pomagal cesarski vojski k tako slavni zmagi, in kakor se pripoveduje, ravno s križem, ki ga nosi na persih. Čudeži, ki jih dela s tem križem so tako očitvidni, da jih tudi naši ne taje.“ — Pa tudi to opominjevanje ni pomagalo. Prederznež je bruhal vedno hujša bogokletstva. Zdaj pa naš svetnik mirno in častit-

ljivo vstane, vzame križ v roke in prosi v goreči molitvi zveličarja, naj se sam potegne za svojo čast, ker lepa beseda ne pomaga. In glej! komaj je svetnik rekel te besede, zgrudil se je bogokletnež na tla in mej strašnim zvijanjem je izdihnil svojo dušo. Grozen strah je prevzel vso pričujoče; na kolena so padli pred svetnika in ga prosili odpuščenja. Tudi so se vsi odpovedali krivoverstvu in vernili skesani v naročje matere katoliške cerkve.

Ako bi današnje dni Bog vse bogokletnike tako očevidno kaznoval, pač bi se ne razlegalo tako govorjenje po kerčmah, cestah, tergih in po drugih zbirališčih! Marsiketera roka, ki se svojimi spisi smeši nedolžnost, pobožnost in sramoti sv. cerkev, bi oterpnila. Pa Bog si je splel tudi drugi bič, s katerim tepe dandanašnji brezbožneže. Ta bič je njih družinsko življenje. Če imajo tudi vsega posvetnega imetja na izobilje, prave sreče in zadovoljnosti nimajo. Nesrečni so! Zakaj? Zaverгли so vero, edino tolažnico iz nebes, ki je dar božji, za keterega je treba prositi. Prava kazen pa jih čaka še na onem svetu!

Naglo se je raznesel glas o hitri smerti tega brezbožnika po vsi deželi. Tisti križ je bil našemu kapucinu dal sam volilni knez Maksimilijan. Ko pa je slišal o tem čudnem dogodku, hotel je sè zlatimi čerkami v križi zapustiti spomin za vse čase, kar je njemu in veri na čast, pa tudi našemu svetniku. Od tega časa so imele njegove pridige še boljši vspeh. Z apostoljsko serčnostjo je oznanjeval povsod resnice sv. vere in graja! pregrehe, ne zmeneč se za osebe, naj bodo tega ali onega stanu. Zato so tudi mogočniki radi poslušali njegove pridige. Tudi ti, če so pošteni, ljubijo resnico. Všeč so jim možje, ki jim jo povejo po zgledu sv. Janeza Kerstnika; zaničujejo pa tiste, ki se jim le hlinijo. S tako apostoljsko serčnostjo je veliko katoličanov pripeljal zopet na pravo pot, krivoverce pa v naročje prave matere cerkve.

Na njegovo veliko veselje je videl, da se red hitro širi po deželah. Še enkrat je obiskal vse samostane, ketere je bil ustanovil. Povsod je vredil, kar se mu je zdelo potrebno. Posebno jim je priporočal, naj se derže serafinskega vboštva, kaker ga jim zapoveduje vodilo. Potem pa je šel še k cesarju naznaniti, da bo šel h generaljnemu kapiteljnu v Rim. Ob enem je tudi poročal cesarju o stanji samostanov; zagotovil ga je, da bodo redovniki vedno skerbni za blager države in zvesti podložni, in prosil, naj bode vedno naklonjen redu.

Od vseh strani so ga skušali zaderžati; pa je bilo zastonj. Ponižni božji služabnik je odrinil proti Rimu, ne posluževaje se zložnosti, ketere so mu ponujali povsod. Sam pa je gledal, da je popotoval po krajih, kjer ga ni nihče poznal. Vender je zdrav, če tudi od dolge poti truden in zdelan, srečno prišel v Rim.

P. Bernardin Portogruarski,

vesoljni poglavar frančiškanskega reda.

(Konec.)

P. Bernardinu se je zdravje le počasi povračevalo, a povračevalo se je venderle. Mejem je pa tudi potekel čas težavnega službovanja tadanjemu redovnemu generalju. Misel na izvolitev novega vesoljnega poglavarja, keterega imajo, kaker zapoveduje frančiškansko vodilo, voliti vsi provincijalji po celem svetu in k tej volitvi priti v Rim, ta misel je delala velike skerbi serafinskemu redu zavoljo nevarnih razmer, v katerih je bilo takrat glavno mesto kerščanstva. Vsaki dan se je bilo bati sovražnikov. Rima sicer Pijemontezi še niso bili vzeli, ali veči del cerkvene države je bil Viktor Emanuelj že pograbil in je bilo vsaki hip pričakovati, da pridervi tudi v Rim. Ker ni bilo varno v takih razmerah redovne volivce sklicavati v Rim, sklepe generaljno starešinstvo, da prepuste izvolitev sv. očetu papežu, kot verhovnemu vodniku sv. cerkve in vseh njenih naprav.

Po nasvetu generaljevih starešin ali svetovavcev izvolijo papež Pij IX. na praznik sv. Jožefa, 19. marcija 1869 za generalja celega reda sv. Frančiška P. Bernardina iz Portogruara ali a *Portu Romano*, kaker se tudi podpisuje.

Nihče se ni manj nadjal, da bo imenovan, kaker ravno imenovani, ki je, izgovarjaje se sè slabim zdravjem, šel prosit sv. očeta, naj mu ne nalože težkega bremena, pa vse zastonj; nič ni opravil. Dne 26. aprilja je moral nastopiti svojo novo službo. Zelo se je razveselila te izvolitve beneška provincija, ketera, čeravno so ji vzeli že mnogo samostanov, vender še ni bila vgasnila. Iz samostana sv. Mihaela so najprej pozdravili svojega novega generalja udje iz njegove provincije; on pa jim po tele-

grafu takole odgovori: „Komaj nastopivši svojo službo pošljem serafinski blagoslov tisti provinciji, kateri se imam za Bogom za vse zahvaliti.“

In tako je moral dotedanji glavar „reformatov“ prevzeti najviše vodstvo po vsem svetu razširjenega serafinskega reda, in sicer, kaker so naravnost določili papež Pij IX., ne za šest, kaker je navada, temuč za dvanajst let. Ko je pa poteklo teh dvanajst let, so mu sedanji papež Leon XIII. z nova zročili ravno to službo še za naprej. Še tisto leto je vodil v osmini praznika prečistega spočetja M. B. duhovne vaje v samostanu Aračeli v Rimu, kjer je pervikrat po dolgi bolezni spet pridigal, in sicer s tako gorečnostjo, da so se vsi čudili njegovi zgovornosti.

Kot verhovni redovni poglavar si povsod prizadeva, da bi na novo oživil spoštovanje do serafinskega reda in spet zdramil zavednost o enoti raznih redovnih vej in provincij, da bi znovič zbudil ljubezen do vednosti in duha molitve, pospešil pa zvesto spolnjevanje serafinskega vodila.

Pervi pripomoček, ki se ga je poprijel P. Bernardin, da doseže te blage namene, je bilo obiskovanje posameznih provincij. Ko je prišel prosit papeža Pija IX., naj koga drugega izvolijo za generalja, ker je on preslaboten, da bi mogel obiskovati provincije, kar je dolžnost generaljeva, mu odgovore sv. oče, da bo v tej službi mnogo več prepotoval, kaker kedorkoli njegovih prednikov. To prerokovanje se je tudi spolnilo.

Precej leta 1870, dne 3. julija, pride novoizvoljeni generalj prosit sv. očeta blagoslova za obiskovanje, katero želi začeti zunaj Italije. Kmalu nato zapusti večno mesto. Ker perve dni julija še nihče ni za to vedel, da se bo že tako kmalu začela vojska mej Francosko in Prusko, se napoti kar naravnost proti severni Nemčiji. Osem dni ostane v Asizu in tam spiše v celici, kjer je, po ustnem izročilu, shranjeno serce sv. očeta Frančiška, pervo okrožnico ali pastirski list na vse njemu podložne provincije celega sveta. Zvečer 16. julija prispe v Monakovo in tam zve, da je vojska že napovedana. Tu počaka, da vidi, kako se bodo stvari obernile. Po preteklih osmih dneh sklene, da gre dalje in tako pride srečno v Cahe (Ahen). Ker zavoljo homatij vojske voznja po železnici ni šla po navadnem redu, mora tudi to svoje potovanje mnogokrati vstaviti. Tu v Cahih ostane spet štirinajst dni, poskusi si okrepčati zdraje v toplicah, vendar ne z najboljim vspehom. K sreči pa je mej tem časom lahko opa-

zoval, kako stoje stvari, in če mu bo mogoče svoje podložne v tem viharnem času obiskati. Ko vse to zrelo prevdari, začne 15. avgusta v Diseldorfu cerkveno obiskanje vestfaljske redovne provincije, ketere še ni nikoli noben generalj sam obiskal, odkar obstoji. Tudi na Bavarsko še ni bilo naslednika sv. Frančiška od leta 1639. Se bolj pa so se čudili redovniki v Vestfaliji in po Italijanskem temu, da se je P. Bernardin upal pri tako slabem zdravju odpraviti na tako dolgo pot. „Prašáš me“, tako je odpisal iz Vestfalije enemu svojih nekedanjih učencev, „kako sem morebiti popolnoma ozdravel. — Kako mi je bilo mogoče, to potovanje zveršiti, še sam ne vem; zdi se mi pravi čudež, da morem toliko časa ostati v vozu na železnici — večkrat dvajnajst do štirinajst ur ne da bi kake posebne težave čutil. Bolezni na čutnicah še nisem zgubil, in večkrat, posebno mej sveto mašo, me napade nekaka težava, da menim, da sem že blizu smerti. Pri vsem tem pa mi pomaga Gospod, da morem izverševati svoje dolžnosti, in tako vlečem dalje, Bog bodi zahvaljen!“

Zveršivši v provinciji vestfaljski kanonično vizitacijo ali cerkveno obiskovanje, je imel na misli, da bi obiskal neketere samostane v Belgiji in Holandiji, odtod pa da bi šel na Francosko. Radi vojnih nemirov pa je moral ta namen opustiti. Nazaj grede v Rim se je mudil nekoliko dni v Benetkah in je pregledal tudi svoj samostan „v puščavi“, ki ga še ni bila pograbila vlada. Ko pride v Rim je zvedel žalostne novice. Mesto je bilo mej tem časom, kaker tudi vsa papeževa dežela, papežu sè silo zveto in je imelo že posvetnega poglavarja. V samostanu Aračeli se je ta čas, ko P. Bernardina ni bilo doma, oglasila smert in pobrala P. Rafaela iz Pontékija, ki je bil pred njim generalj in kateremu je bil odkritoserčno vdan in ga zelo spoštoval in ljubil. Vsi ti prigodki so ga še bolj spodbujali, povsod, v Rimu in zunaj Rima, zvesto spolnjevati besedo aposteljnovo do Galačanov: „Bratje, dokler imamo čas, delajmo dobro.“ (6. pogl.) Kaker je malo pred svojim odhodom v severno Nemčijo sè svojim prizadevanjem in s tem, da se je zročil papežu Piju IX. spominski spis (28. junija 1870), mnogo pripomogel, da je bil sveti varih in rednik Jezusov imenovan za nebeškega variha cele svete cerkve, ravno tako je tudi, vernivši se v Rim, sodeloval z generalji družih redov, da potolažijo vidnega poglavarja svete cerkve zavoljo velike krivice, ki so mu jo prizadeli nehvaležni in vporni sinovi, ker so ga

namreč Pijemontezi oropali cerkvene države. Generalji vseh redov in redovnih zadrug sklenejo, da bodo pri zaslišanji, ki je vsako leto pred božičnimi prazniki, svetemu očetu izročili adreso ali pismo vdanosti, v katerem mu hočejo izraziti svojo in svojih popolno vdanost in ljubezen in izreči odkritoserčno pomilovanje nad tem, kar se mu je v najnovejem času zgodilo. Pri posvetovanji o tej zadevi v samostanu oo. barnabitov so enoglasno sklenili, da naj to pismo zloži in vpričo papeža bere generalj frančiškanskega reda. K svetemu očetu papežu so bili pri zaslišanji 21. decembra in P. Bernardin je izverstno zveršil svojo nalogo. Omenivši bližnjih božičnih praznikov primerja sebe in svoje tovariše pastirjem, ki hočejo skazati svoje spoštovanje malemu Jezuščeku, ki je v svojem namestniku na svetu popolnoma obožal. Ganjen se jim zahvali sv. oče za njih ljubezen in vdanost ter podeli njim in njihovim podložnim apostoljski blagoslov.

Tudi dušnega pastirstva se je P. Bernardin spet lotil v Rimu. V praznik presvetega imena Jezusovega (14. januarija) 1871 je imel sam v cerkvi Aračeli govor o tem presvetem imenu, čiger češčenje so sinovi sv. Frančiška prejšnja stoletja tako silno in živo priporočevali, posebno patron našega patra, sv. Bernardin iz Sijene. V Rimu so se temu zelo čudili, ker morebiti že stoletja ni bilo generalja na pridižnici v Aračeli.

Spoštovanje in otroška ljubezen, s katero so P. Bernardina sprejemali pri njegovem prvem obiskovanji samostanov na severnem Nemškem, pripravnost, s katero so poslušali njegovo očetovsko besedo in spolnjevali njegove dobre svete, vse to ga prepriča, da more tako obiskovanje pri njegovih redovnih bratih zopet popraviti ali odverniti marsikako škodo, ki je zadela v neugodnih časih redovno življenje po toliko samostanih. Sklene tedaj, da bo, koliker mu bodo službena opravila pripustila, sčasoma obhodil razne provincije serafinskega reda, obiskal svoje brate po samostanih in jih spodbujal, kako naj visoko čislajo in zvesto spolnjujejo sveto vodilo in pobožne navade, ki so že v starih časih bile vpeljane v redu.

Leta 1871 ni mogel Italije zapustiti zaradi vojnih nemirov; zato je skušal mej tamošnjimi brati, ketere je pijemonteška sila zelo zatirala, ohraniti redovni duh in jih oserčiti. Iz tega namena otide po leti imenovanega leta v Napolj, kjer je v prostorni sakristiji nekega razpuščenega samostana mnogo bratov, ki jih je vlada segnala iz samostanov, zbral in jih prav po oče-

tovsko tolažil in opominjal. Od tod krene v Asiz, povsod iskaje razkropljenih bratov in s tolažbo jih oserčevaje.

Prihodnjega leta, 1872, zapusti Rim že meseca maja, prehodi Toskansko ter se mimo grede oglasi v domačem krajih, v Benedkah. Iz Benedek pride v Gorico, ravno binkuštni kvaterni teden, spremljan od nekoliko tovarišev. Tu je bil takrat provincijaljev sedež naše domače hervaško kranjske provincije sv. Križa; ali p. provincijalja ni bilo več doma, ker je ravno začel vizitacijo posameznih samostanov po provinci. Ker se je že pred prihodom zvedelo, da pride, zato so ga po obredu pričakovali in slovesno v cerkev spremljali, kjer je tudi blagoslovil vso zbrano družino. To je bil pač res „dan, ki ga je Gospod naredil“, kaker ga je z besedami sv. pisma pri obedu v latinščini pozdravil tedanji predstojnik Kostanjeviškega samostana. Opaziti je bil na njem še zmirom sled prestane bolezni. Pri sv. maši si je namreč večkrat močil lice s kisom, ki ga je seboj prinesel k oltarju, da si okrepča živce. Lepo pobožno je bral sv. mašo; posebno razločno je povdarjal besede v sekvenciji „Pridi sv. Duh“: *Fove, quod est frigidum; rege, quod est devium i. t. d.* ki se bere pri maši binkuštni teden, kaker je to opazoval klerik, ki mu je služil pri sv. maši. Obleka in vse njegovo vedenje je kazalo veliko ponižnost. Posebno do nižjih bratov je bil zelo priljuden. V pondeljek po prvi binkuštni nedelji, dne 27. maja zapusti Gorico, ter se odpelje dalje proti Ljubljani. „Ljubljanskemu frančiškanskemu samostanu“, tako je pisala „Danica“ v 22. listu 1872, „je te dni došla čast, kakoršne še nihče tukaj ne pomni. Od preteklega ponedeljka do torka je bival v njegovih ozidjih predstojnik vesoljnega frančiškanskega reda, prečastitljivi o. B e r n a r d i n a P o r t u R o m a n t i n o, ki stanuje kakor redovniški general v Rimu v samostanu „Ara Coeli“ na Kapitoliju. Bil je nekaj dni v Gorici in zdaj gre obiskovat samostane svojega reda na Štajersko, Tirolsko, v Belgijo, potem v Dalmacijo in naslednjič v Algier na Afrikansko. O ravno tej priliki je bil v Ljubljani provincijal iz okrajine sv. Križa, prečastiti o. M i r o s l a v H o e n i g m a n n iz Gorice, ki se je podal potlej na obiskovanje svojih samostanov v Novo mesto in dalje. Iz Gradca je bil redovnemu generalu naproti prišel ondotni frančiškanski komisar, ki ga je z njegovim lastnim tajnikom in drugim redovnikom vred tje spremljeval.“

Iz Ljubljane torej je šel dalje na Štajersko in tam je začel vizitacijo samostanov severno-tiroljske provincije sv. Leopolda, h kateri se jih prišteva tudi nekaj po slovenskem Štajerskem. Ko jo doverši, skliče kapitelj v Švac na 24. julija 1872 in sam predsedal pri teh volitvah.

Iz Tirolov se odpelje v Belgijo in na Francosko, od tam pa na Angleško, Škotsko in Irsko. Na Francoskem je bil še kesneje večkrat, kjer je obiskoval razne redovne provincije, ki so takrat še cvetele in s tolažbo pripravljali brate na težke skušnje, ki so jih zadele leta 1880. Prav posebno veselje so mu delale v oni deželi premnoge in izverstno vrejene redovne občine in podružnice tretjerednikov, ki živijo mej svetom, katere je tudi na več krajih z lepimi nagovori v njihovem francoskem jeziku razveselil. Vse tri provincije v Daljnem morju je obiskal l. 1876 in takrat se je nazaj grede oglašil na Tersatu pri Reki in zopet v Gorici, kjer je ostal 17. in 18. januarja 1877. Obiskal je tu pobožnega grofa Henrika Šamborda in grof njege. V Bosno in Galicijo je šel 1882, v Španijo in Portugaljo 1883. Ogerske redovne provincije in češko-moravsko je pregledal 1884. Če tudi je moral pri tem potovanju večkrat sè žalostjo opaziti, da je mnogo najlepših in najbolj cvetečih samostanskih naprav jel červ spodjedati, mu je bilo venderle spet v veliko tolažbo, da prihaja celo od teh samostanov še prav mnogo dobrega za blager človeštva in da jim ni preveč daleč upanje na rešitev in zboljšanje svojega obstanka.

Zvesto spolnjevati redovne predpise in goreče delati v dušnem pastirstvu, to je najlepše za redovnika; zatem pa pač ni lepšega, kakor če skerbno goji vednost. Veselje do uka in izpolnjevanje redovnih dolžnosti sta tesno zvezana mej seboj. Eden drugega podpirata in si kvišku pomagata; ako zgine eno, tudi drugo ne bo dolgo obstalo, združena pa storita, da se redovno življenje krasno razcveta. Tudi P. Bernardin je bil že od negdaj tega prepričan, zato je tudi, kakor smo že slišali, v svoji domači okrajini sè vso gorečnostjo skerbil, da bi se redovna mladina v znanostih, ki so potrebne njenemu poklicu, temeljito poučevala, in sicer v modroslovju in bogoslovju po učnem načinu frančiškanov prejšnjih stoletij. Priporočal je neprenehoma učenje največega učitelja serafinskega reda, sv. Bonaventure, ki se meri sè svojim prijatelom in verstnikom, sv. Tomažem Akvinskim. Ker je bil zdaj poglavar celega reda, mu je bilo tem lažje zveršiti

svoj namen in ob enem spomin na serafinskega učitelja, v redu in zunaj reda, na novo oživiti. Oboje je upal doseči s podvzetjem, katero po svoji velikosti in velikem zaupanju v Boga po vsi pravici zbuja naše začudenje. Ker se nahaja v dosedanjih vkupnih izdajah del sv. Bonaventure ne malo pogrškov, nenatančnosti in pomanjkljivosti, ali pa so mu prišteti ptuji spisi, sklene P. Bernardin preskerbeti novo, natančno in zanesljivo izdajo vseh pisanih del tega serafinskega cerkvenega učenika.

Ali to je zahtevalo mnogo dela in pobralo mnogo delavnih moči, ker je bilo treba poiskati rokopisov po raznih knjižnicah cele Evrope in jih primerjati mej seboj in sè že tiskanimi knjigami. Sposoben mož za to delo mu je bil P. Fidélj iz Fane, reformat iz beneške okrajine, njegov nekedanji učenec, temeljit poznatelj skolastične teologije in filozofije, ki se ni vstrašil ne truda ne dela. Od leta 1870 je več let potoval in z drugimi redovnimi brati iskal starih rokopisov po največih knjižnicah Italije, Španske, Francoske, Nemške, Avstrije, Angleške, Škotske in Irske. Pri tej priložnosti so naleteli tudi še na mnoge druge, red zadevajoče spise, ter si jih zapisali ali prepisali.

Mej tem pa, ko so le-ti sinovi sv. Frančiška iskali po širokem svetu raztresenih pismenih zakladov, je skerbel najviši vodnik frančiškanskega reda, da jim v zdravem kraji pripravi mirno zavetje, kjer bi to pismeno blago obdelovali in prirejali za obče dobro vsega človestva. S podporo velikodušnih dobrotnikov jim sezida v Kvarakih (Ad Claras Aquas) pri Florenci nalašč za ta namen redovno hišo, kí se ji pravi K o l e g i j s v e t e g a B o n a v e n t u r e. Oskerbi jo s knjižnico, ki je potrebna za taka dela. Kesneje vstanovi še tiskarno, da bi mogli doma tiskati in izdajati izdelke svojega truda. Mesto že 1881 v najlepši moški dobi vmerlega P. Fidelja prevzeme vodstvo vsega zavoda v bogoslovskih in slovstvenih krogih slavno znani P. Ignacij Jajler iz provincije sv. Križa v Vestfaliji ¹⁾ katero je l. 1875 pruska vlada zaterla. Vkupnih del sv. Bonaventure so do zdaj izešli štirje zvezki v veliki četverki po 1000 strani in še čez ter stanejo okoli 110 frankov vsi štirje. K a k o v e l i k a n s k o in vtrudivno da je to delo, nam kaže četerti zvezek. Nahaja se v njem nad 42 tisoč različno čitanih mest (variantes lectiones). Razun

¹⁾ Teologična fakulteta Monakovske akademije ga je imenovala 24. Okt 1888 za častnega doktorja teologije.

tega se izdajajo z nova tudi druga dela frančiškanskih pisateljev, ki niso bila ali še nikoli tiskana ali pa le v malo eksemplarih. Nadaljujejo se „Letopisi manjših bratov“ slavnega P. L. Waddinga¹⁾, ter je izešel zdaj 25. zvezek; stane 25 frankov. Še mnogo drugega gradiva se pripravlja za tisek ali je že tiskanega.

Drugo podvzetje P. Bernardina, ki gre na to, da vzderži sinove sv. Frančiška v lepi zvezi mej seboj in sè sveto rimsko cerkvijo, je list, ki izhaja v latinskem jeziku v mesečnih zvezkih pod imenom: „Acta Ordinis Minorum“ (Sporočila, zadevajoča red manjših bratov). Ta časnik je namenjen le prvemu redu in prinaša vse to, kar je ž njim bližje ali dalje v kakešni zvezi, kaker: papeževi listi, določila sv. rimskega sedeža, ki zadevajo koliker toliko tudi red, potem važne stvari za posamezne brate in njih dušni prid, opomini in tolažbe za redovnike, ki jih je vlada pregnala iz samostanov, sporočila, kako se godi redu po raznih deželah sveta, redovne volitve v pojedinih provincijah, vstanovitev novih samostanov, različno delovanje celega reda in važniše duševne izdelke posameznih udov in slednjič kratek živopis slovečih pokojnih bratov, na „platnicah“ pa oglasnik novih, od redovnikov spisanih ali red zadevajočih knjig. Velika pazljivost se obrača redovnim misijonom, ki so P. Bernardinu prav posebno pri serci. Objavljajo se razna sporočila, ki pribajajo generaljnemu ministru iz misijonov, da bi se ž njimi ogreli in pridobili še drugi bratje za oznanjevanje sv. evangelija mej nevernimi narodi. — Začel je ta list ishajati l. 1882, ko se je po katoliškem svetu slovesno obhajala 700letnica rojstva sv. Frančiška. Tiska se zdaj v domači tiskarni v Kvarakih. Pač smemo reči, da se sinovom sv. Frančiška skoraj ni mogel dati pripravniši spomin na tisto veselo slovesnost.

Še eno napravo moramo omeniti, preden sklenemo ta spis. To je novi, obširni samostan, ki so ga začeli zidati leta 1884 na Kosovem polji, zdaj ulica „Via Merulana“, v Rimu in se imenuje Kolegij sv. Antona Padovanskega. Njegovo podobo je prinesel 1. zvezek „Cvetja“ letošnjega IX. tečaja. Žalostne razmere, v katerih se nahaja frančiškanski red v Rimu samem, kaker tudi po marsiketerih provincijah v Italiji in zunaj nje, so dale povod ti velikanski stavbi. Vlada italijanska je namreč pregnala redovnike iz samostanov, le redovnemu generalju

¹⁾ Rojen 18. okt. 1588, vmrl 18. nov. 1547. Valvasor ga večkrat čitira

je bila pustila „iz milosti“ (!) cerkev in en del samostana Aračeli za stanovanje; pa nazadnje se je poderlo še to, da se napravi prostor za spominik kralju Viktor-Emanuelju. Preč. p. generalj je bil primoran, da sebi in svojim svetovavcem in pomočnikom v službi preskerbi novo, pripravno stanovanje. Verh tega ga je vodila še druga misel. Težko mu je delo, ko je videl, da po mnogih provincijah pouk mladine zelo terpi, in sicer zato, ker radi pomanjkanja redovnikov vse moči, dela zmožne, pobere duhovno pastirstvo in druga, že zdavnaj prevzeta opravila, na škodo domačega pouka. Nekedaj, v prejšnjih časih, so po samostanih lahko prevzemali te obilne dolžnosti, ko so imeli še dosti redovnikov. Da bi se tedaj redovna mladina mogla bolje poučevati, posebno v potrebnih modroslovnih in bogoslovnih vednostih, in enakomerna samostanska izreja in znanstvena odgoja doseči, vstanovi P. Bernardin nekako visoko šolo za frančiškanske redovnike raznih národnosti. Vsakedo lahko sprevidi, kolike koristi je tak zavod za pospeh vednosti, za vzderžavanje in napredek bratovskih razmer mej posameznimi provincijami. Samostan in cerkev sta zdaj do malega dodelana. Postavila pa ju je ljubezen velikodušnih dobrotnikov in posebno tudi tretjerednikov celega katoliškega sveta. Vender je žalibog vse skupaj še silno zadolženo ter pričakuje rešitve le od blagih dobrotnikov. Redovni poglavar se je sè svojim starešinstvom tjakaj preselil 17. avgusta 1887. Cerkev je bila posvečena 4. decembra 1887, drugo adventno nedeljo. Ima 11 altarjev; velikega je posvetil kardinalj Paroki, stranske pa devet škofov iz reda sv. Frančiška, enega nadškof Jakobini, tajnik propagande. Bog daj, da bi ga kmalu napolnili nadepolni redovni mladeniči sè svojimi učitelji, da bi tu napredovali v vednosti in kreposti ter da bi mnogo dobrega iz njega prihajalo Njemu najvišjemu na čast in v blager človeštva — in ne daj ga v roke svojih sovražnikov!

To je kratek in nepopoln životopisni poskus in slab popis blagoslovljene delavnosti od Boga bogato obdarjenega človeka, ki se je vedno trudil, prejete dari kar najbolje mogoče porabiti. Ko smo se odločili zanj, še nismo vedeli, da ga bomo opisovali za slovo. Kaker je že znano našim bravcem, se je poslovil od svojih podložnih in sklical v Rim vesoljni kapitelj ali volitve na dan pred sv. Frančiškom, 3. oktobra tega leta. Izvoljen mu je naslednik preč. **P. Alojzij iz Parme**, dosedaj provincijalj observantov provincije Bolónjske, rojen 1836, dober govornik, ki

bo z novim starešinstvom in z novimi močmi nadaljeval začetno delo v duhu in po namenu svojega predhodnika. P. Bernardin pa se začasno vmakne v svoj samostan v Kvarake, da si odpočije od trudapolnega dela. Bog pa mu dodeli, preden zatisne oči za ta svet, videti obljubljeni deželo boljše prihodnosti za sv. cerkev in red serafinski.

E.

Sveti rožni venec.

(Dalje.)

Sveti Dominik je oznanjal sveti rožni venec narodom, da je branilo in orožje zoper krivoverstva Aljbižanov: katoličani so bili v veri poterjeni, krivovercev pa je bilo več ko 100.000 pravi cerkvi pridobljenih. — Ob času svetega papeža Pija V. se je bojevala kerščanska vojska pri ehinadskih otokih s Turki; in prav tisti dan, ko so bratovščine sv. rožnega venca po vsem svetu opravljale to sijajno molitev, je bil premagan in vničen zapriseženi sovražnik kerščanstva. V večni spomin je papež Gregorij XIII. postavil praznik sv. rožnega venca. — V času cesarja Karolja VI. je bila turška vojska na Ogerskem iznova premagana, otok Korkira pa oslobojen obleganja po Turkih. To pa se je zgodilo, ko so v Rimu udje sv. rožnega venca v trumah molili, in „pomoč kristijanov“ prosili. Zato je papež Klemen XI. praznik sv. rožnega venca raztegnil na vso sv. cerkev. Drugi papeži so podelili tej molitvi skoro neštavnih odpustkov.

Nili češčenje matere božje Marije po tej poti dandenes potrebnejše ko kedaj? Vojske, kuge na ljudeh in živini, potresi, požari, povodnji, nerodovitnost, draginja, osiročenje, lakota, vsako hudo se širi. Ves svet je podoben ognjometni gori, v kateri vre in se kuha, ketera hoče vsaki čas bruhniti, in okolico opustošiti. A še hujše je to, da se širi izprijenje in nenravnost in pohujševanje, ki žre in ostruplja kaker velik rak mladino in nedolžnost. Delajo nevtrudljivo, pa bi porušili cerkev in sveto vero, trudijo se očitno in skrivaj, sè zvijačo in silo, se vsemi pomočki, in naj bodo še tako zaverženi, brez sramožljivosti, brez časti, brez pravice. Zapovedi cerkvene prestopajo z očitnim zasramovanjem. Duhovnikom in služabnikom sv. cerkve se podti-

ka malopridnost, jemlje spoštovanje, gerdi čast. Najlepše in najpotrebniše čednosti so jim nenaravne iznajdbe. Slavijo pregreho, da je nedolžno razveseljevanje. Tajé celo razodete resnice sv. vere. Da morejo vspešniše kopati in razdirati, se poslužujejo priproščine in nevednosti nevednega ljudstva. Tako se poklada premišljeno in prevdarjeno podlaga, na kateri naj bi stalo poslopje brezboštva in hudobe. Z eno besedo: v nevarnosti je ves časní in večni blager, bati se nam je za čas in večnost.

V takih nevarnostih torej je dobil sv. Dominik od Marije zapoved, naj ljudstvu pridiga sv. rožni venec zoper krivoverstva, hudobije, pregrehe, in vse hudo. Rožni venec je oznanjen že v vsi cerkvi. Ni li videti, kako Marija tudi v današnjih časih milo in dobrotno zahteva, da se ga resno in goreče in neprenehavno poslužujmo? Nevarnosti so dandanašnji, kaker so bile tedaj; pomoček je denes, kaker takrat; Marija je denes tako mogočna, kaker nekedaj; Marija je dandanašnji prav tako dobrotljiva in pomagati pripravljena, kaker tisti čas. Tako govori sv. Bonaventura: „Ker je steboj najmogočniši gospod, postala si sama mogočna gospa, ker po njem in prinjem vse premoreš.“ Sv. Bernard piše: „Odkar cerkev stoji, nikoli šeni bilo slišati, da je bil zapuščen, kedor je klical Marijino pomoč in priprošnjo“.

Ne govorite: Pogosto smo molili, pogosto smo prosili, noč in dan smo Marijo nadlegovali s prošnjami. dolgo smo zdihevali po pomoči, in vender nismo bili vslišani. Ne govorite tako, ker gotovo ste bili vslišani, in nobena češčenamarija se ni izgubila. Če tudi doslej nismo dosegli, kar smo želeli, molimo le dalje, pa terdno zaupajmo, in prejeli bomo. Ke bi pa zaželjenega nigdar ne dosegli, bomo z molitvijo dosegli še kaj večega in boljšega in potrebnišega, na kar morda še ne mislimo ne. Marija nas ne bo nigdar praznih odganjala; sv. Bernard tako govori Mariji: „Molči naj se o tvojem usmiljenju, o preblažena devica, če je kateri, ki se spominja, da te je prosil v potrebah, pa je bil zapuščen“. Celo, ke bi bil kedo največi grešnik; ke bi si ne upal stopiti pred Boga, ker je zaslužil, da ga kaznuje njegova pravica; ke bi si ne upal bližati se svojemu izveličarju, keterega je križal s svojimi grehi: k materi usmiljenja sme iti izgubljeni otrok, in naj tudi gre brez

strahu in pomiselka, ker: — „Ni tako ostudnega grešnika na zemlji, kateremu sveta devica ne bi bila pripravljena podati roke, če jo prosijo njene pomoči“, piše pobožni Blozij.

Oživljajmo si torej zaupanje, povzdigajmo si serce, nadlegujmo materino serce Marijino, poprimimo se na novo navdušeni rožnega venca: hribi in doline, dežela in mesta, hiše in javni kraji, polja in svetišča naj odglašajo sveti slavospev Marijin, kaker je bila lepa navada pri naših očetih, in nobena družina ne delaj v tem žalostne izjeme, da nihče ne izgubi obilnih sadov te pobožnosti. Zacvetelo bo časno dobrostanje, vera se vterdila, nrvnost se povzdignila, nedolžnost in čednost bo oživela, in šiba božja se odstranila. Zatorej naj stoji nepremagljivo sveti sklep: Četudi duše resnici zaperte Marije ne izpoznajo; četudi serca zmerzla v grehlih Marije ne ljubijo; četudi jeziki brezbožnih molče o hvali Marijini; četudi slepi skrunijo čast Marijino, in se sramujejo sv. rožnega venca: mi hočemo srečne se ceniti, da smo Marijini otroci; in zato naj ta hvala Marijina nigdar ne vmolkne v naših ustih, ljubezen do nje v naših sercih nigdar ne omerzne, naše zaupanje v njeno pomoč nigdar ne omahuje, dokler teče kapljica kervi v naših žilah. Potem bo Marija bdela nad našimi hribi; milostivo bo gledala v naše doline; varovala mesta in dežele. Marija nam bo vse, karkoli more biti taka kraljica svojim častivcem, taka mati svojim otrokom: v življenju, v smerti, v večnosti.

(Dalje prih.)

Dve žertvi ljubezni.

Naslednjo občudovanja vredno prigodbo pripoveduje nemški list katoliških misijonov. Iz nje se vidi, kaj premore prava kerščanska ljubezen, za kakšne žertve je ona pripravljena.

Bilo je 30. januarja tekočega leta o 5 uri zjutro, ko se je tam daleč v izhodnji Aziji, pri Filipinskih otokih na skalovju razbil španski parobrod „Remus“. Mej nesrečnimi popotniki sta bila tudi dva redovnika, jezuit o. Pavelj Raymond in frančiškan br. Julij Dorado. Pri tej priliki sta pokazala svoj kerščanski pogum in ljubezen do bližnjega.

Mejtem ko so bili vsi od zmešnjave omamljeni, ostal je o.

Pavelj čisto pri sebi. Nič ni na se gledal. samo za to je skerbel, kako bi druge rešil. Klicali so ga večkrat, da naj stopi v kak čoln. Hvaležno se temu odpove rekoč, da noče prej ladje zapustiti, dokler se vsi ne rešijo. Kleče na poveršju zginil je v valovih ta čas, ko se je brod v dno pogreznil.

Br. Julij je bil že z drugimi popotniki v nekem rešilnem čolnu, ko začuje da nekedo na pomoč kliče. „Rešite nesrečneža“ — zavpije verovestnik. Vtopljenec se je kerčevito nekega zaboja oklepal, ki so ga valovi semtertje metali. Že je bil v največi nevarnosti. „Ne moremo — odgovorijo drugi v čolnu — ker bi se potopila ladjica.“ „Naj bo — zavpije br. Julij. Dora — naj pa stopi on na moje mesto.“ — Komaj to izreče, skoči v morje. Onega drugega nesrečneža so rešili, ali ko so se tudi za br. Julijem, pravim marternikom ljubezni — ozirali, je bilo že prepozno — valovi so ga požerli, njegova plemenita duša je šla pa k Vsegamogočnemu po zasluženo večno plačilo, k njemu ki pravi: „Ljubite se mej seboj, kaker sem vas jaz ljubil.“

P. — n — n.

Prilika o čednostih.

Res. lepo in Bogu prijetno je življenje tistega kristjana, na katerem se čednosti svetijo. Mnogo hvaležnih serc najde radodarna roka; lep zgled zapušča zmeren, moder, ponižen človek. Ali vender morajo imeti vse te čednosti svojo mero in svojega voditelja, ki jim kaže pravo pot, katero će prestopijo, znajo še škodljive postati. Da bi to bolj očitno dokazal, izumil si je neki pobožen pisatelj res mično in poučljivo priliko, ki je tukaj primerno posneta.

Čednosti so dolgo časa častno in mirno skupaj živele, kaker redovnice v samostanu. Predstojnica jim je bila pobožnost. Radodarnost je bila za vratarico; zmernost je bila kuhinja izročena. Modrost je oskerbovala polje in vert; varčnost zračunjevala dohodke. Krotkosti so bile izročene mlajše sestre v skerb; ponižnost je bila pa vsih služabnica. Vsaka čednost je opravljala svojo službo, vse je pa nadzorovala pobožnost kot predstojnica; skerbno je pazila nad vsem, opominjevala in zapovedovala je.

Predstojnica vmerje. Druge čednosti sklenejo na to samo-

stan zapustiti ter se mej svet podati; mislijo namreč, da bodo mogle tam več dobrega storiti, in kar skupaj pot nastopijo.

Ko pridejo do bližnje vasi, sreča jih vboga ženica z otrokom v naročaju, ter jih za miloščinjo prosi. R a d o d a r n o s t, ki je mošnjico nosila, hoče revo kar bogato obdarovati. V a r č n o s t jo pa zavoljo tega ošteje, rekoč da prosjakom zadostuje majhina miloščina. M o d r o s t pa reče: „kar brez pomiselka dati, ali malo ali dosti — tega se ne more svetovati; treba je pred siromaka vrednost in potrebo pregledati.“ Tako vboga ženica po nasvetu m o d r o s t i ni dobila ničesar.

Čednosti pridejo potem do druge vasi. Tukaj zagledajo očeta, ki svojega sinka tepe. Hitro pristopi k r o t k o s t ter ga prosi, da naj svojo jezo premaga in odjenja. O s t r o s t pa moža pohvali rekoč, da pri mladini ni nobeden vdarec zastoj, razen tistega, ki mimo pade. M o d r o s t pa misli: „preveč je vender le preveč, vsaka reč mora imeti svojo mero.“ Mož je potem tolkel tako močno in toliko časa, koliker se mu je prav zdelo.

Na daljnem popotovanju pridejo v neko sotesko. Mimo njih dirja jahač na konju, po katerem z bičem udriha. Ko pa na desno in levo maha, zadene p r a v i č n o s t in p o n i ž n o s t. Naglo zavpije pravičnost, da je treba jezdeca odstaviti in kaznovati. P o n i ž n o s t pa reče: saj ni imel slabega namena, zato mu je treba odpustiti. M o d r o s t jim pa v besedo seže rekoč: „ali se bomo še steple tukaj? Me čednosti bodimo zadovoljne, da smemo še prosto po cesti hoditi.“

Takih slučajev so imele čednosti tim več, čim dalje so popotovale in vedno so se prepirale, kako da se mora stvar presoditi in ravnati. Nekega dne pa da m o d r o s t ta le svet: „najbolje bo, če se ločimo in vsaka po svoji poti gremo ter se tako zadržimo, kaker se vsaki najbolje zdi.“

Ta svet je čednostim dopal. Dogovorijo se pa, da se čez leto in dan zopet na določenem kraju snidejo in si svoje dogodljaje dopovejo ter zopet kak moder sklep storijo, da osrečijo človeštvo. Na to se razidejo.

(Konec prih.)

Zahvala za vslišano molitev.

Iz Novega mesta, 9. sept. 1889.

V veči čast božjo, v čast najsvetejšega serca Jezusovega. žalostne Matere Božje, sv. Jožefa, sv. Frančiška Seraf., sv. Antona Pad., sv. Nikolaja in sv. Benedikta. Bilo je še lausko leto, ko me začne v gerlu boleti, in včasih tako zlo, da sem komaj mogla kaj zavžiti, in to tudi zaradi želodca ne, ki ni mogel prebavljati jedil, pri tem sem bila že tako oslabela, da sem komaj še lazila, in še tri tjedne nisem mogla popolno opravljati svojih dolžnosti. Posluževala sem se zdravil, pa mi niso nič pomagale. V tej sili se zatečem k presv. sercu Jezusovemu, žalostni Materi Božji in imenovanim svetnikom z 9dnevnico, katero sem večkrat ponovila in dopadlo se je Bogu. da mi je dal, za kar sem ga prosila. Obljubila sem bila to tudi v Cvetju razglasiti, ker pa te obljube nisem spolnila, me bolezen spet napade letos in njej se pridruži še prav hud suh kašelj, in ta me je mučil več mesecev tako, da sem sama mislila in drugi, da imam sušico. Zdaj se zatečem spet z zaupanjem h Bogu in imenovanim svetnikom, in zboljšalo se mi je, in zato pravim hvaležno: Ljubljeno bodi povsod presveto serce Jezusovo. Češčeni bodite žalostna Mati Božja sv. Jožef in drugi svetniki. — Enkrat sem bila zgubila tudi neko reč, katero sem že 5 dni iskala, ali je nisem mogla najti, in 6. dan sem je spet začela iskati. Na misel mi pride, začni 9dnevnico v čast sv. Antonu Pad. in obljubi v Cvetji razglasiti. To storim in najdla sem, kar sem iskala. Priporočim se vsim častitim bralcem Cvetja v pobožno molitev. M. J. P.

V čast sv. Antonu Padov. Bila sem že več časa bolna, ali kar na enkrat me napade huda neznana bolezen. Zdravnik mi reče da bo treba operacije, česar sem se pa jest zelo bala. Svetuje mi pa neka oseba, naj se sv. Antonu priporočim. In res dobim zaupanje; zato začnem sama in naprosim še več drugih opravljati 9dnevnico v čast sv. Antona Pad. in obljubim v Cvetji razglasiti, če me Bog reši na prošnjo sv. Antona. In Bog nas je vslišal; rešena sem bila hude boleznin in s tem izpolnjujem svojo obljubo. J. K.

Iz Vojnika 9. sept. 1889.

S hvaležnim srcem naznanjam, da sem v eni hudi bolezni, na priprošnjo Marije 7 žalosti, sv. Jožefa in sv. Antona zdravje

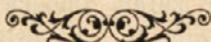
zadobila. Tudi v eni drugi nadlogi sem zadobila očitno pomoč. Oboje sem obljubila v Cvetju naznaniti, kar zdaj s hvaležnim srcem dopolnim.

N. A.

Iz Polhovega Gradca, 10. okt. 1889.

Bila sem zapletena v neko pravdo s hudim in znanim pravdarjem. Vse je mislilo, da bodem zgubila, a priporočila sem se sv. Frančišku in sv. Antonu in srečno se je za me ubogo vdovo pravda iztekla.

T. P. tretjerednica.

Priporočilo.

V pobožno molitev se priporočajo rajni tretjeredniki in tretjerednice skupščine goriške: Marija (Terezija) Flander iz Cirknega, Terezija (Angela) Šuligoj iz Gorenjega polja; fojanske: Miha (Frančišek) Zuljan iz Gradnega, Urša (Marija) Kristanič iz Gradnega, Blaž (Anton) Simčič iz Fojane; mirenske: Terezija (Pelagija) Marušič iz Mirnega; ljubljanske: Uršula Valant iz Radovljice; mariborske: Marija Glazar od Sv. Petra, Marija Lorbek od Maribora, Uršula Šali od Maribora; iz Dol pri Litiji: Jozefa (Eliz.) Župan, Janez (Pavelj) Avbelj, Margarita (Marija) Avbelj.

Dalje priporoča J. K. sebe, ženo in otroke za pomoč in milost božjo v velikih dušnih in telesnih zadregah; J. B. svojega brata, da bi začel pobožno živeti, nekega tretjerednika in neko tretjerednico, da bi ji Bog polajšal hudo bolezen; neka tretjerednica čerliške skupščine priporoča sebe in svoje domače, zlasti svojega očeta; dve osebi za zdravje; neki tretjerednik za ozdravljenje nog; neka tretjerednica za ljubi mir; dve osebi za voljno poterpljenje; neka tretjerednica priporoča svojega očeta in brata.

